

УДК 637.513

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2019.109-2.22>

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАБОЮ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ТОВ «АРГОР» С. ЧОРНОБАЇВКА БІЛОЗЕРСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Чернишов І.В. – к.с.-г.н., доцент кафедри технологій переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Задніпрняний М.В. – здобувач вищої освіти біолого-технологічного факультету,

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Малиютін Н.Д. – здобувач вищої освіти біолого-технологічного факультету, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

У статті наведено результати досліджень впливу віку і передзайної маси на показники забійного виходу некастрованих бугайців. У наших дослідженнях був застосований 12...15-годинний режим передзайної витримки безпосередньо в умовах господарства, причому виявлені деякі особливості у величині втрат живої маси залежно від живої маси тварин після закінчення відгодівлі. Якщо порівняти втрати живої маси худоби, а вони включають часткове вивільнення шлункового тракту від перетравних мас, то одержані результати знаходяться в межах оптимальних норм.

Встановлено, що у 21 та 24 міс ми одержали вищі показники м'ясних туш, ніж у 18-місячному віці. Вивчення м'ясної продуктивності некастрованих бугайців залежно від термінів завершення їх відгодівлі та забою з метою одержання м'ясних туш показало таку закономірність: зі збільшенням періоду відгодівлі відповідно підвищуються показники маси одержаних туш яловичини. Це значить, що за різкого скорочення поголів'я худоби, в т. ч. відгодівельного молодняка, є ресурси збільшення обсягів виробництва яловичини від того ж поголів'я. Звичайно, при відгодівлі молодняка до більш високих вагових кондицій зростають втрати кормів, але ж ми одержуємо значну кількість додаткової продукції від того самого поголів'я. Одержані результати показують, що за збільшенням живої маси після закінчення відгодівлі зростає забійний вихід, маса туш.

Нами не виявлено суттєвого підвищення маси внутрішніх органів у тварин третьої групи, переважно збереглася тенденція пропорційності живої маси і маси основних субпродуктів першої категорії. Аналіз одержаних показників сортової розрубки туш показує, що є тенденція більш високого виходу яловичини I сорту від бугайців, якщо реалізовували на м'ясо у більш старшому віці і відповідно за більших вагових кондицій. Наведені дані дозволяють зробити висновок, що за основними кількісними та якісними показниками м'ясної продуктивності кращою є яловичина, отримана від молодняка, який відгодували до вагових кондицій понад 450 кг у віці 20–22 місяців.

Ключові слова: забій, ВРХ, продуктивність, м'ясо, яловичина.

Chernyshov I.V., Zadniprianyi M.V., Maliutin N.D. Research of calculation technology in the conditions of "Argor" Ltd

The article presents the results of studies on the impact of age and pre-slaughter mass on the indices of slaughtered output of uncastrated bulls. In our studies, a 12...15-hour pre-slaughter endurance regime was applied directly in the farm, with some peculiarities in the amount of live weight loss depending on the live weight of the animals at the end of feeding. If we compare the loss of live weight of cattle, and these include the partial release of the gastrointestinal tract from the digestive mass, the results obtained are within the optimal limits.

It was found that in 21 and 24 months we obtained higher rates of meat carcasses than at 18 months of age. The study of the meat productivity of non-castrated bulls, depending on the timing of their fattening and slaughtering in order to obtain meat carcasses, showed that such a pattern emerged: with the increase of the fattening period, the indices of the mass of beef carcasses increased. This means, with a sharp decrease in the number of livestock, incl. fattening young are the resources to increase beef production from the same livestock. Of course, when we

feed young animals to higher weight conditions, we lose feed, but we do – we get a lot of extra products from the same livestock. The obtained results show that with the increase of live weight after the fattening, the slaughter output and the mass of carcasses increase.

We did not find any significant increase in the mass of the internal organs in animals of the third group, mainly preserved the tendency of proportionality of live weight and mass of the main by-products of the first category. The analysis of the obtained indices of high-grade carcass cutting shows that there is a tendency of higher output of beef and variety from bugayts if sold to meat at an older age and, accordingly, with higher weight conditions. The above data lead to the conclusion that in terms of basic quantitative and qualitative indicators of meat productivity, beef obtained from young animals who have been fattened to over 450 kg aged 20–22 months is better.

Key words: slaughter, cattle, productivity, meat, beef.

Постановка проблеми. Після закінчення відгодівлі перед забоєм тварини повинні бути витримані за умов, що дали б короточасний відпочинок і забезпечили б оптимальне звільнення шлунково-кишкового тракту тварин від кормових мас. Більшість практиків вважає, що підготовка сільськогосподарських тварин до забою має велике значення, бо від передзабійного стану тварин залежить якість м'яса, що одержують від тварин, які надходять на забій. Вони повинні бути здоровими, доброї вгодованості та не ослабленими. Виходячи з цього, дослідження режимів голодної витримки та визначення відсотків виходу м'яса та субпродуктів із туш ВРХ є актуальним.

Постановка завдання. У дослідженні було проаналізовано вплив віку і передзабійної маси на показники забійного виходу некастрованих бугайців. У наших дослідженнях був застосований 12...15-годинний режим передзабійної витримки безпосередньо в умовах господарства. Голодна витримка була проведена відповідно до вказаних рекомендацій. Після її завершення визначили фактичні втрати живої маси худоби.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз даних проведеного дослідіу показав, що за час 12–15-годинної голодної витримки виявлені деякі особливості у величині втрат живої маси залежно від живої маси тварин після закінчення відгодівлі. Цей показник за групами склав відповідно: I група (18 міс) – 2,4%; II група (21 міс) – 2,2%; III група (24 міс) – 2,3%. Якщо порівняти втрати живої маси худоби, а вони включають часткове вивільнення шлункового тракту від перетравних мас, то одержані результати знаходяться в межах оптимальних норм.

Встановлено, що у 21 та 24 міс ми одержали вищі показники м'ясних туш, ніж у 18-місячному віці.

Вивчення м'ясної продуктивності некастрованих бугайців залежно від термінів завершення їх відгодівлі та забою з метою одержання м'ясних туш показало таку закономірність: зі збільшенням періоду відгодівлі відповідно підвищуються показники маси одержаних туш яловичини (табл. 1).

Таблиця 1

М'ясна продуктивність бугайців

Показник	Група		
	I	II	III
Жива маса після закінчення відгодівлі, кг	405,3±11,02	469,1±12,34	531,1±14,72
Передзабійна жива маса, кг	395,6±11,14	458,8±12,08	518,9±15,04
Втрата живої маси, %	2,4	2,2	2,3
Маса парної туші, кг	199,5±6,71	240,2±7,23	274,6±8,13
Внутрішнього жиру	7,8	8,5	8,7
Забійна маса, кг	207,3±6,67	248,7±7,31	283,3±8,17
Забійний вихід, %	52,4	54,2	54,6

При забої з метою одержання відносно молодшої яловичини некастрованих бугайців направляли на забійний пункт господарства у 18-місячному віці по одержанні планованої живої маси 405,3 кг. Передзабійна маса становила в цій групі 395,6 кг. Втрати живої маси за 12–15-годинної витримки не перевищували 9,7 кг або 2,4%. Забійна маса у цій групі становила 207,3 кг. Розрахунки показують, що забійний вихід досяг 52,4% і перевищував середній нормативний на 2,6%. Жива маса другої групи у 21 міс після завершення голодної витримки була до 458,8 кг. Більш високі вагові кондиції зумовили підвищення м'ясної продуктивності. Маса парної туші в другій групі в середньому досягла 240,2 кг за середнього показника забійного виходу 54,2%. Аналіз показує, що це достатньо високий показник для некастрованих бугайців червоної степової породи, відгодовля яких була за помірного рівня годівлі. При забої на м'ясо бугайців більш високих вагових кондицій (III гр.) 453,2 кг маса парної туші становила 274,6 кг. Величина забійного виходу досягла 54,6%. Різниця за цим показником I та III груп становила 2,2% і має тенденцію до вірогідної.

Одержані результати свідчать, що при забої молодняка в 24 місяці по досягненні живої маси понад 530 кг одержали яловичі туші середньою масою 274,6 кг, що на 75,1 кг більші, ніж при відгодовлі бугайців до 18 місяців, коли маса їх туш була на рівні 199,5 кг. Різниця досягла за масою парної туші аж 37,6%. Одержані дані підтверджують, що за дефіциту кормів можна годівлю закінчувати і в 21 місяць, але жива маса в кінці відгодовлі повинна бути нижче 400–425 кг за середньодобової прирости живої маси на рівні 650–700 г. Одержані результати показують, що за збільшення живої маси після закінчення відгодовлі зростає забійний вихід, маса туш.

Різниця в масі внутрішнього жиру між I та III групами була 0,9 кг або 11,5%. У бугайців II групи, які були забиті на м'ясо у 21-місячному віці, маса внутрішнього жиру була достатньо високою – 8,5 кг. При вивченні жирівідкладень встановили в III гр. Була така кількість жирівідкладень: нирковий жир – 2,9, шлунковий – 1,7, паховий – 1,5, кишечник – 1,5, рубашечний – 1,1. Найбільш питома доля ниркового жиру – 33,3%.

Таблиця 2

Вихід жиру-сирцю та субпродуктів, кг

Показник	Група		
	I	II	III
Маса, кг			
Печінка	4,37	5,44	5,72
Серце	1,42	1,84	2,11
Язик	1,03	1,32	1,44
Легені	3,20	3,44	3,73
Нирки	0,68	0,73	0,76
Жир-сирець:			
нирковий	2,6	2,8	2,9
паховий	1,3	1,4	1,5
сорочковий	1,0	1,1	1,1
кишковий	1,2	1,5	1,5
шлунковий	1,7	1,6	1,6

Загальновідомо, що одним із критеріїв оцінки яловичих туш є ступінь розвитку м'язової та жирової тканин, цей показник і позначає термін «вгодованість». Туші, одержані при забої тварин більших вагових кондицій, за рейтинговою оцінкою мали такі показники: III група – вища вгодованість 80%; II група 60%, а в I гр. лише – 40,0% туш були вищої вгодованості, а решта – середньої.

Тварин вищої вгодованості в третій групі було майже вдвічі більше, ніж у першій. Одержані дані свідчать про доцільність відгодівлі бугайців до більш високих вагових кондицій – понад 450 кг.

Нами не виявлено суттєвого підвищення маси внутрішніх органів у тварин третьої групи, переважно збереглася тенденція пропорційності живої маси та маси основних субпродуктів першої категорії (табл. 2).

Ми вважаємо, що продовження тривалості відгодівлі бугайців червоної степової породи навіть за помірного рівня годівлі є ефективним заходом підвищення виробництва яловичини.

Висновки і пропозиції. Аналіз одержаних показників сортової розрубки туш показує, що є тенденція більш високого виходу яловичини I сорту (84,7%) бугайців, якщо реалізовувати їх на м'ясо у старшому віці і відповідно за більших вагових кондицій. Це зумовлено більш інтенсивним формуванням м'язової тканини у бугайців, що відгодовувалися до живої маси більше 450 кг. Наведені дані дозволяють зробити висновок, що за основними кількісними та якісними показниками м'ясної продуктивності кращою є яловичина, отримана від молодняку, який відгодовували до вагових кондицій понад 450 кг у віці 20–22 місяці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України № 771/97-ВР «Про безпечність та якість харчових продуктів». *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 19. С. 98.
2. Тернівський Т. Чи переживуть українські корови 2015 рік? *Тваринництво України*. 2013. № 6. С. 2–4.
3. Огаренко Ю. Чи варто забороняти реалізацію м'яса тварин подвірного забою та обіг необробленого молока та сиру домашнього виробництва? *Німецько-український агрополітичний діалог*. 2013. № 7. С. 2.
4. Статистичний збірник «Сільське господарство України 2014» / Державна служба статистики України; відп. за вип. О.М. Прокопенко. Київ, 2015. 379 с.
5. Радько В.І., Гура А.М. Проблеми формування інфраструктури ринку м'ясного скотарства в Україні. *Економіка та управління АПК*. 2014. № 1. С. 101.
6. Інформація щодо проведення обстеження боєнь, які здійснюють забій худоби та птиці / Український НДІ продуктивності АПК «Укragenprompromproduktivnist»; за ред. І.М. Демчака. Київ, 2013. 67 с.